

Szerkesztési Iroda:
Nagybcskerek Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
lem részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybcske-
rek Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonalkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Feladós szerkesztő: Somfai János.

Nagybcskerek, 1916.

XLV. évfolyam, 207. szám.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 28 K
Félévre — — — 14 K
Negyedévre — — — 7 K
Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hír-
: : : detési irodák. : : :
Megjelenik vasár- és
ünneppnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Hétfő, szeptember 11.

LEGUJABB.

— Saját tudósítónk cenzurázott telefonjelentései. —

Háborunk Romániával.

A sajtóhadiszállás je entése. — Rémület Romániában — Bukarestet kiűrik.

— A mai nap hírei. —

A román harctér.

Budapest, szept. 11. A sajtó-
hadiszállásról jelentik a Magyar Távirati
Irodának:

Délvidéki harctér:

A románok augusztus 30-ikán Ver-
ciorova felől lépték át a magyar határt
és Orsova irányában nyomultak előre.

A románokat ágyúink heves tüze-
léssel fogadták, az előző napon pedig
szétlőttük Verciorova pályaudvarát s több
középületét, míg a románok Vodicát
lőtték.

Szeptember 3-ikán a románok meg-
szállták az orsovai állomást, Orsova
azonban a románok számára bizonyta-
lanná vált. Kezükben van, úgy hogy jár-
őreik naponta végigcirkálják a várost,
komoly formában azonban csak a pályá-
udvart tartják megszállva, a mely a
Cserna tulsó partján van. Csernahévízre
egyszer behatolt egy román járőr, de
azután nyomban eltávozott.

Csapataink hősiesség magatartása és
védelmi intézkedéseink az egész déli
szakaszon megállították az ellenséget.
A Cserna mentén északra fekvő közsé-
geket már nem tudták elérni a románok.

Börzény, Cserna, Bessenyo és Her-
kulesfürdő soha egyetlen pillanatra sem
voit a románok kezében. Herkulesfürdő
minden egyéb híreszteléssel szemben
a mienk Gidófalvi szolgabíró, Reine
jegyző, e hó 10 en ismét elfoglaltak hi-
vatalukat s megkezdték működésüket.

A románok csaknem naponta meg-
kísérelték védővonalunk áttörését, de
mindannyiszor heves ellentállásra talál-
tak. Támadásaik súlyos veszteségeik
mellett összeomlottak.

A bolgárok győzel- mes előnyomulása.

Budapest, szept. 11. A Magyar
Távirati Iroda jelenti Szófiából: A bolgár
vezérkar közli e hó 10-ikéről:

Dobrudzsában előnyomulásunk
eredménytel és megszakítás
nélkül tovább tart. Az ellenség
megverve, demoralizálva gyors me-

nekülésben van. Csapataink ha-
talmos előnyomulása következtében, az
ellenség kiűrtette a szilisztriai hídfőt
s csapataink azt tegnap este
kilenc órakor harc nélkül meg-
szállították. Szilisztria ellen előnyo-
mulva, lovas járőreink Arabadzilornán négy
tizenöt centiméteres ágyút találtak, amit
az ellenség visszahagyott.

Bukarest újabb bombázása.

Budapest, szept. 11. A Havas-
ügynökség jelenti Bukarestből:

Egy Zeppelin két repülőgéppel ismét
bombázta az elsötétített Bukarestet, va-
lamint a Duna menti román erősségeket.

Rémület Romániában. — Bukarestet kiűrik.

Budapest, szept. 11. Stockholm-
ból sürgönyzik a Localanzeigernek:

Ideérkezett bukaresti jelentések sze-
rint már Tutrakán elfoglalásának híre és
a mindjobban hallható erős ágyuzás,
óriási pánikot keltett Bukarestben. A vá-
ros szerda óta fejvesztett menekülő és
kétségbeesett város. Az első ágyusztót a
románok győzelmi mámorukban üdvö-
véseknek hitték. Tizezrek kitudultak az
utcákra és ujjongtak.

Délután azonban megérkezett a dob-
rudzsai vereség híre, amire ezek meg-
ezrek megtámadták a vasuti jegypénztárt,
hogy az észak felé induló esti vonatokra
jegyet kapjanak.

Délről viszont egyre érkeznek a
menekülők, akik fokozzák a pánikot az
ellenség gyors előnyomulásának hírével.
Beszélnek, hogy egész román különítmé-
nyek a Dunába fulltak.

Délután 5 órakor az egész vasuti
személyforgalmat felfüggesztették, mert
minden vonat csapatokat szállít. Éjszaka
azonban különvonatot állítottak össze
a menekülő hatóságoknak.

A katonai helyzetet hivatalos he-
lyeken is igen kedvezőtlennek tartják.

Már megkezdődött Bukarest kiűri-
tése s a főhadiszállást Ploestibe, illetve
Sinajába helyezték. A hadügyminiszte-
rium is odaköltözött.

Román jajgatás.

B u d a p e s t, szept. 11. Bukarestből
sürgönyzik:

Take Jonescu lapja a Bukarest el-
leni légi támadásokról írva, keservesen
panaszodik, hogy egyetlen európai vá-
rosnak sem jutott a németektől olyan
bánásmód, mint Bukarestnek. Páris fe-
lett ritkán jelennek meg Zeppelinek, a
London elleni támadások szintén csak
szórványosak, Németország tehát a leg-
csunyább és leggyűlöletesebb ellenség-
nek tekinti Romániát, amely ellen nem-
csak háborút akar viselni, hanem bo-
szút akar állani.

A tutrakani és szilisztriai győzelem hatása az ententre.

Budapest, szept. 11. Zürichből
sürgönyzik:

Párisi és londoni jelentések arról
tesznek tanúságot, hogy Szilisztria eles-
tének híre egyenesen lesújtó hatással
volt az ententre, ahol már a tutrakáni
vereség híre is mély benyomást keltett.
Az entente lapok nyíltan kifejezik aggo-
dalmukat, hogy Románia nagy kudarcai
miatt nemcsak a törökországi események
fognak kedvezőtlenül fejlődni, de Romá-
niában is csakhamar beáll a háboru el-
lenes hangulat.

Bukarestből sürgönyzik a Temps-
nak Tutrakán eleséről:

A románok négy napon keresztül
hősiesen ellentállottak a német-bolgár és
török csapatoknak. Mértékadó helyen
Tutrakán elvesztését fájdalmas epizód-
nak tekintik, de hangsúlyozzák, hogy a
Duna északi partjának védelme bizto-
sítva van.

A román pénzügyminiszter Párisban és Londonban.

Budapest, szept. 11. Párisból sür-
gönyzik:

Costinescu román pénzügyimi-
niszter ideérkezett. Innen tovább utazik
Londonba.

A bolgárok sikere a macedoniai fronton.

Budapest, szept. 11. A Magyar
Távirati Irodának jelenti Szófiából: A
bolgár vezérkar közli szept. hó 10-ről:

Macedoniában győzelem tüzharc. Teg-
nap egy zuávezred két üteggel megerő-
sítve megtámadta az Ostrovótól délre
csapatainkat. Ellentámadásunk követke-
ztében rendetlenül visszamenekültek s há-
romszáz halottat hagytak vissza.

A torontáli románok hűségnyilatkozata.

A nagyszentmiklósi románok küldöttsége a főszolgabirónál.

— szept. 11.

Nagyszentmiklósról írják:

Nagyszentmiklós számottevő, legtekintélyesebb román nyelvű gazdái összegyűltek Popovics János g. kel. román lelkész vezetése alatt a község házában azon célból, hogy kifejezést adjanak a mostani történelmi pillanatokban hazafias érzelmeiknek a legünnepélyesebb formában. Imponáló volt a több mint 300 főből álló tekintélyes románság felvonulása Hadfy Károly járási főszolgabíró elé, hogy előtte kinyilvánítsák hűségüket, mint magyar románok a királyhoz és hazához.

A hűségnyilatkozatot Popovics János g. kel. román lelkész tolmácsolta a következő beszéddel:

Mélyen tisztelt főszolgabíró ur!

Hazafias kötelességet vélünk teljesíteni mi nagyszentmiklósi görög keleti románok akkor, amidőn megjelenünk nagyrabecsült és tisztelt főszolgabíró ur, mint járásunk közigazgatási fő előjárója előtt, hogy kifejezést adjunk azon hazafias érzelmeinkről, amelyekből a jelen néhez megpróbáltatás napjaiban átvagyunk hatva.

Bár azt hiszem, hogy hazafiaságunkhoz kétség nem fér, mert hisz erről mélyen tisztelt főszolgabíró ur egy negyed század áldásos működése alatt nem egyszer szerezhetett közvetlenül teljes meggyőződést, és mert a lefolyt utóbbi két háborús év alatt fiaink a haretéren, mi pedig idehaza igyekeztünk tőlünk telhetőleg hazafiúi kötelességünknek minden tekintetben eleget tenni.

Mindazonáltal mégis szükségesnek és időszerűnek találtuk, hogy éppen most e válságos napokban, amidőn új ellenség törve reánk fokozottabb veszélyben van drága hazánk, újabb tanúságot tegyünk hazafiasságunkról.

Eljöttünk nagyrabecsült főszolgabíró ur, hogy ünnepélyesen kinyilatkoztassuk és kijelentsük Isten és emberek előtt s az egész világ előtt s összes ellenségünk hallatára, hogy valaminth a múltban és a lefolyt két évi háború alatt, úgy a jövőben is hagyományos törhetetlen hűséggel és tántoríthatlan ragaszkodással leszünk Felséges királyunk és drága hazánk iránt, s hogy a trón és a haza további védelmében magyar testvéreinkkel együtt sziklaszilárdan és rendületlenül fogunk kitartani a esataféren és idehaza egyaránt a végső biztos győzelmünk reményében és a legfőbb javaink biztosításáért mindenkoron a legnagyobb áldozatokra készen leszünk.

A midőn ezt ünnepélyesen kijelentjük, arról is teszünk újabb fogadalmat, hogy a magyar állam törvényeit tiszteletben tartva, magas kormányunk s a többi felettes hatóságaink a közjóra célzó rendelkezéseit hiven teljesíteni és hogy községünk összes lakosságával a békés és barátságos együttélést továbbra is ápolni és fentartani fogjuk, mert a szót szavainak igazságától mi is átvagyunk hatva, hogy „itt élnünk, halnunk kell”.

A nagy hatással előadott, sürü tetszésnyilatkozatokkal kísért beszéd után dr. Opreán Nesztor mondott erős hazafiasságtól áthatott, szintén nagy hatást keltett beszédet, melyre Hadfy Károly főszolgabíró a következőkben válaszolt:

Főtisztelendő plébános ur! Tisztelt közönség!

Lelkipásztorok vezetése alatt a hazafias érzésnek így szép spontán megnyilatkozását köszönettel veszem, mert a mai megjelenésük arra vall, hogy a békétlenséget előidézni akaró elemnek az az állítása, mintha édes magyar hazánkban a nemzetiségek el volnának, vagy el lettek volna nyomva, nemcsak nem igaz, hanem egyenesen az agitátorok rosszakaratú rágalma.

Mi egymásra vagyunk utalva, érdekeink édes hazánk védelmében összeforrtak és a hazai románságnak sem oka, sem vágya nem lehet arra, hogy az önző, anyagias agitátorok által hirdetett tévtanokat kövesse. Járásom polyglott, a járásbeli lakosság józanságának és hazafias érzésének köszönhető, hogy eddig testvéries békességgel fejlődünk sikerült.

A járási románság jómódu, ide köti a rög, esaládja és minden érdeke, így hát öngyilkosságot követne el, ha tévutra vezetetté magát.

A jogrendet megzavarni nem engedjük és az államhatalomnak módjában van elhárítani mindazokat az akadályokat, amelyeket ellenségünk létünk fentartása, hazánk megvédése és fejlődésünk elé kíván gördíteni.

Huszonnégy évi működésem ideje alatt igyekeztem a felekezeti békét fentartani. A hadüzenet nem változtat a helyzeten. A békés elem úgy mint eddig, ezután is kellő jogvédelemben fog részesülni, de a hazafiatlanokkal szemben kéréllhetetlen szigorral járunk el.

Nagyrabecsülöm hazafias érzésüknek megnyilatkozását, óhajukhoz képest illetékes helyre juttatom hűségnyilatkozatukat és arra kérem, forduljanak hozzá a jövőben is teljes bizalommal, ne tántoríttassák el magukat, tartásuk távol azokat, kik a békés fejlődés megakasztását célozzák, legyenek hűek a trónhoz, bizalommal a magyar kormányhoz és hatóságaihoz, kövessék hazafias érzelmi lelképásztorukat, így azután édes magyar hazánk felvirágozásához és a háború győzelmes befejezéséhez nem férhet kétség. Eljen a király! Eljen a haza és a járás hazafias érzelmi lakossága!

A beszéd után, mely mély benyomást keltett és nagyon megnyugtatólag hatott mindenkire a tisztelgés véget ért.

HIREK.

Rendkívüli megyei közgyűlés.

A román hadüzenet. — A torontáli románok hűsége.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, szept. 11.

Torontálvármegye törvényhatósága dr. Dellimanics Lajos főispán elnöklésével ma délelőtt 11 órakor gyűlést tartott, amelyet az időközben összegyűlt ügyek elintézése és az őszi rendes közgyűlés kitűzése tett szükségessé.

A főispán a román hadüzenetről.

— A torontáli románok hűsége.

Miután a közgyűlést dr. Dellimanics Lajos elnöklő főispán megnyitotta, megemlékezett arról, hogy a vármegye legutolsó közgyűlése óta ellenségeink száma megszapordott, amenyiben Románia hadat üzent az osztrák-magyar monarchiának. Hogy a hadüzenet milyen frivol módon történt, arról nem tartja szükségesnek nyilatkozni, mert az ismeretes s annak elitélése és megvetése a történelem feladata. Ilyen támadás még nem történt a múlt népek között, de még talán a vadaknál sem. A román betörés folytán erdélyi hazánkfiainak egyrésze menekülni volt kénytelen otthonából. A törvényhatósági bizottság mélyen érzi az erdélyi menekültek nehéz sorsát s mindent el fog követni, hogy a menekültek nyomorát és ideiglenes hazátlanságának keserűségét enyhítse. Erre nézve már meg is indult a mozgalom az itt lakó román ajku lakosság körében, hogy a trón és a haza iránti hűségüknek kifejezést adjanak. Ilyen nyilatkozat már elhangzott a nagyszentmiklósi románok részéről, akik 300 tagu küldöttség útján tolmácsolták a járási főszolgabíró előtt hűségüket. A révaufalui gör. kel. román esperesplébános a maga és a hivei nevében előtte tolmácsolta a román ajku lakosság hűségét. De egyébként is széleskörű mozgalom van a vármegye román ajku lakossága körében, hogy az összes torontáli románok részéről hűségnyilatkozat tétessék, a melyet azután illetékes helyre be fog jelenteni.

Közli továbbá a főispán a törvényhatósági bizottsággal, hogy Torontálvármegye román ajku lakosság eddig példás magaviseletet tanusít, s egyben mindenütt megindult a vármegyében a mozgalom az itt lakó román ajku lakosság körében, hogy a trón és a haza iránti hűségüknek kifejezést adjanak. Ilyen nyilatkozat már elhangzott a nagyszentmiklósi románok részéről, akik 300 tagu küldöttség útján tolmácsolták a járási főszolgabíró előtt hűségüket. A révaufalui gör. kel. román esperesplébános a maga és a hivei nevében előtte tolmácsolta a román ajku lakosság hűségét. De egyébként is széleskörű mozgalom van a vármegye román ajku lakossága körében, hogy az összes torontáli románok részéről hűségnyilatkozat tétessék, a melyet azután illetékes helyre be fog jelenteni.

A főispán továbbá annak a meggyőződésének és reményének ad kifejezést, hogy úgy mint a múltban, a jelenben és a jövőben is, az itt lakó nem magyar ajku honpolgárok szilárd együttérzésben maradnak velünk. Akik

pedig a köteles hűség ellen netalán véténének, azokat éber figyelemmel kísérik s a legszigorubb megtorlással sújtják őket, ha honpolgári kötelességeik ellen véténének. Erre azonban eddig nem volt szükség.

A törvényhatósági bizottság a főispán nyilatkozatát egyhangú általános helyesléssel fogadta s azt jegyzőkönyvbe iktatta.

Egyéb ügyek

Dr. Annau Ernő az erdélyiek javára folyó gyűjtés dolgában azt kérdezi, hogy miért küldik az itt gyűjtött összeget a belügyminiszternek s miért nem fordítják mind a Torontálba menekültek javára.

Dr. Dellimanics Lajos főispán megmagyarázza, hogy ez az egységes eljárás miatt történik s a Torontálba menekültek javára a belügyminiszter már eddig is száz ezer koronát küldött s ha ez nem lenne elég, még több pénz is ad.

Az elnöklő főispán ezután napirend előtt meleg szavakkal elparentálja Vuchetich István elhunyt párdányi plébánost és Végli Károly nyug. jegyzőt, akiknek elhunytá fölé a közgyűlés részvétét jegyzőkönyvbe iktatja.

A tárgysorozat

pontjai közül elsősorban az őszi rendes közgyűlés határnapját tűzik ki október hó 9-ikén d. e. 11 órára.

Mosonvármegye átiratát a megélhetéshez szükséges élelmi- és iparcikké árának maximalása iránt egyszerűen tudomásul veszik.

A Vidéki Hirlapírók Országos Szövetségének kérelmére a közgyűlés a „Sajtószállás” javára 200 koronát szavaz meg.

A belügyminiszter kívánságával szemben, hogy a hadikölcsönök lombardadósága törlesztessék, a közgyűlés feliratot intéz a miniszterhez, hogy tekintsen el ettől, mert ez most lehetetlen.

Ezután a központi választmányban megüresedett két tagsági helyre egyhangulag megválasztják Daniel Ferencet a nagybecskereki választókerületbe, Petrikovics Róbertet pedig a párdányi választókerületbe 1918 dec. 31-ig tartó jogosultsággal.

A többi ügyeket az áll. választmány javaslata értelmében egyhangulag vita nélkül elfogadják.

Miután a hitelesítő közgyűlést holnap délelőtre kitűzték, a közgyűlés véget ért.

Az erdélyi menekültek Torontálban.

Ujabb menekülők érkezése. — Előleg a tanároknak és fanitókknak.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, szept. 11.

Az erdélyi menekülők egymásután érkeznek Torontálmegyébe és Nagybecskerekre.

Szombaton hetvenhárman, vasárnap pedig nyolcvan jöttek különböző irányból Nagybecskerekre, úgy, hogy most a Nagybecskereken elhelyezett erdélyi menekültek száma mintegy négyszáz.

Vasárnap este nyolc órára két menekülő vonatot jeleztek Nagybecskerekre mintegy 1300 meneküléssel, a vonatok azonban a forgalmi és szállítási nehézségek folytán a jelzett időre nem érkeztek meg, hanem csak majd a mai nap folyamán érkezhettek ide.

A menekülőket azonban nem Nagybecskereken helyezik el s nálunk csak a brassóvármegyei és nagyiküllővármegyei tisztviselők szállnak ki.

A többi menekülteket az egyes községekben helyezik el és pedig kétszázat Torontálszécsányban, 150-et Lázárföldön, 300-at Eleméren, 300-at Melenczén, a többit Törökbecsén.

*

A vallás- és közoktatási miniszter a következő rendeletet intézte Tóth István min. tan. nagybecskereki pénzügyigazgatóhoz:

A pénzügyminiszter ural egyetértőleg felhatalmazom pénzügyigazgató urat, hogy az odamenekült és a közvetlen fennhatóságom alá tartozó (tehát állami és alapítványi) tisztviselők, tanárok tanítók és más alkalmazottak, valamint a tárcából, vagy valamely általam kezelt alaphól nyugdíjukat élvező nyugdíjasok egy havi bruttó járandóságának megfelelő összeget, az érdekelték bélyegtelen és a királyi tanfelügyelő, illetve főigazgató által láttamozott nyugtáira előlegképpen az ottani m. kir. adóhivatalnál folyó-

sítson. A nem állami tanerők és óvónők részére csakis az államtól élvezett fizetéskiegészítés és háborús segély egy havi része előlegezhető. Az adóhivatalok felhívandók, hogy az így teljesített kiadásokat külön alnaplóban számolják el. Budapest, 1916. évi szeptember hó 6-án. Jankovich s. k.

Az erdélyi menekültek segítésére dr. Dellimanics Lajos főispánhoz újabban a következő adományok érkeztek:

A nagybecskereki fősolgabírói hivatalban eszközölt gyűjtés 77 K, Günsz Gábor 50 K, Szinorenszki József 20 K, Deutsch Jakab és Társai 100 K, Schwirtlich Alajos 100 K, Eckstein János 50 K, Eckstein Vilmos 50 K, Engel Sámuel cég 50 K, Hollaender J. Károly 50 K, Mesznik Imre 50 K, dr. Kis János 50 K, Vági Sándor 30 K, Deutsch Márton 25 K, Kraljev fivérek 25 K, Hirtenstein Márk 25 K, Ambrózy József 20 K, Neufeld Róza 20 K, Rosenfeld Samu 20 K, Vantsik Aladár 20 K, Steiner Áron Nagytárnok 20 K, Steinitzer Gézáné 20 K, Fleiner Aladár 20 K, Melkuhn Dezső 20 K, Grün Izsó 20 K, Kónya Ferenc 10 K, Walik István 10 K, Heller Mór 10 K, Frank Jenő 10 K, özv. Kertész A. 10 K, Rosa Béla 10 K, Weinberger K. 10 K, Wehner György 10 K, Fendler Józsefné 10 K, Boskovits S. J. 10 K, dr. Steiner Gyula 10 K, Liptay Dezső 10 K, Sohn Károly 5 K, Schenk Herman 5 K, N. N. 4 K.

A főispánhoz küldött adományok eddigi összege 8490 korona, amihez hozzávéve az újabb 1066 korona adományt, az összeg 9546 korona.

Hivatalos jelentések szeptember hó 10-ikéről. A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentéseket kaptuk a harcéri eseményekről:

Höfer jelentései:

Keleti harcér:

Románia elleni harc vonal:

A helyzet változatlan.

Károly főherceg lovassági tábornok hadseregarcvonala: A Czibó-völgytől nyugatra állásaink ellen intézett ellenséges támadást visszavertünk. Keletgaliciában csend állt be, más-különbön nincs semmi különös esemény. Lipót bajor herceg vezértábornagy hadseregarcvonala: A harci tevékenység helyenként megélénkült. A Stochod alsó folyásánál az ellenség egy támadási kísérletét tüzéségünk zárótüze meghehüsította.

Olasz harcér:

A tengeremléki harc vonalon a Karszt-fensík és a tolimeni hídfő erős ellenséges tüzéségi tűz alatt állott. A tiroli harc vonal egyes szakaszain az élénkebb tüzéségi és járőrtevékenység tovább tart. A Travnolo-völgytől északra csapataink elpusztítottak egy előretolt ellenséges fedezéket és az alkalommal az ellenségnek anélkül, hogy egy emberünk is elveszett volna tekintélyes veszteséget okoztak.

Délkeleti harcér:

Nincs semmi különös esemény.

A német nagy főhadiszállás jelentései:

Nyugati harcér:

A Somme-csata a tegnapielőtti harci szünet után tovább folyik. A Thiepval és Combles között tizenöt kilométer széles arc vonalon intézett roham a Marschall báró és Kirchbach tábornokok parancsnoksága alatt álló csapatok kitartásán megtört. Longueval és Ginchy-nál a közelharcok még nem fejeződtek be. A Barleux-Belloys-szakaszon Quast tábornok csapatai véresen visszaverték a franciákat. Shaunestól északnyugatra néhány árok rész megtisztítása alkalmával foglyokat ejtettünk és hat gépfegyvert zsákmányoltunk. A Maas jobbpartján a Thiaumont-erődtől délre és Clurytól keletre ütközetek játszódtak le. A benyomult ellenséget ellentámadással visszavetettük. Légi harcban főképpen a Somme mentén az utóbbi napokban ellenségeink kilenc, védőtüzünk folytán három repülőgépet veszítettek. Bölke kapitány a huszonegyedik ellenséges repülőgépet lőtte le.

Keleti harcér:

A Stochod mentén Stara-Szerviszere mellett álló bajor csapatok ellen intézett ismételt hiábavaló orosz támadásoktól eltekintve, a helyzet a tengertől a Kárpátokig változatlan. A Kárpátokban az ellenség tovább folytatta támadásait. Schippottól délre német csapatok érintkezésbe jutottak román erőkkel.

Balkán harcér:

Silistria elesett. A románok és oroszok véres veszteségei az

utóbbi harcokban nagyon jelentékenyeknek mutatkoznak.

A macedoniai arc vonalon nem történt különös jelentőségű esemény. Ludendorff első főszállásmester.

Rendjelviselési engedély. A király f. é. augusztus hó 5-ikén kelt legfelsőbb elhatározásával megengedte, hogy dr. Dellimanics Lajos, Torontálvármegye főispánja a porosz királyi koronarend II-od osztályát elfogadhassa és viselhesse.

A közigazgatási bizottság ülése.

Torontálvármegye közigazgatási bizottsága dr. Dellimanics Lajos főispán elnöklésével ma délelőtt 10 órakor tartotta szeptember havi rendes ülést, amelyen résztvettek: Jankó Agoston udv. tanácsos alispán, dr. Vinczehid Ernő m. főjegyző, Tóth István min. tan. pénzügyigazgató, Kéler Ákos m. főügyész, dr. Haidgger Lajos m. főorvos, dr. Wattay Dezső árvászeki elnök, Vámos Ignác műszaki tanácsos, Grézlo János és Cserei Gyula kir. tanfelügyelők, dr. Czenger Nándor kir. ügyész, Axmann János kir. főállatorvos, Gregersen Nils gazd. felügyelő, Hauser Károly báró, dr. Annau Ernő, dr. Pap Dezső, Dolleschal Lajos bizottsági tagok, Farkas Vince, dr. Kamenszky Árpád előadók. Az ülésen elintézték a tárgysorozat ügyeit, amelyek közül a fontosabbakat lapunk holnapi számában közöljük. A bizottság legközelebbi ülését október hó 9-ikén d. e. fél 10 órára tűzte ki.

Elhunyt jegyző. A vármegye jegyzői karának ismét gyászja van. Mint ugyanis résztvétel vesztük a hirt, Hasenteufel János kis-örszi községi jegyző, a múlt héten Kisörszön meghalt. A megboldogult érdemes és munkás jegyzőt Kisörszön nagy részvét mellett temették el.

Beiratások az inasiskolákba. A nagybecskereki inasiskolákban a beiratásokat a következő napokon tartják meg:

A fiú-iparostanonciskolában szeptember 11, 12 13 és 14-én délután 5-től 7-ig lesznek a beiratások a színházépület emeletén.

A kereskedő-tanonciskolában szeptember 11, 12 és 13-án délután 5-től 7-ig ugyancsak a színházépületben.

A leány-tanonciskolában szept. 10-től délelőtt 10-12-ig a Juránics-utcai óvodában. — A felügyelő-bizottság felhívja az iparosokat és kereskedőket, hogy tanoncaikat az említett napokon beiratni el ne mulasszák, mert különben a törvény teljes szigorával fogjuk őket sújtani.

Mindent a hadseregnek! A m. honvédelmi miniszterium Hadségélyző Hivatala kéri az áldozatkész magyar társadalmat, hogy a számára használhatatlan vagy nélkülözhető harisnyát, vagy esetleg gyapjú és vászonrongyokat minél nagyobb mennyiségben küldjön be Átvételi Különítmányukhoz (IV. Váczi-utca 38. sz.) a harcérien való felhasználás végett. A „Szeretetadomány” jelzésű csomagok ingyen szállítatnak.

Tűz a lábadozó katonák telepén.

A cukorgyár melletti katonai lábadozó telepen ma délelőtt tűz ütött ki. Az egyik baraképület gyuladt ki ismeretlen okokból, de nagyobb méreteket nem ölthetett a tűz, mert a katonák, majd a tüzoltóság hamarosan gátat vetett a tűznek. A betegek közül senkinek, sem történt baja s a kár is jelentéktelen.

Torontálak veszteségajstroma. A legújabb jelentés 453. sz. hivatalos veszteségajstroma a következő hadifogságba esett torontálakról ad hirt:

Bohnár Sámuel Ittebe (Jelabuga, wjotkai korm. Oroszorsz.). — Brankow Jovo, Módos (Oroszorsz.). — Bubalovich Pál Nagybecskerek (Oroszország). — Dimitrievics Zsiva Nagybecskerek (Oroszország). — Frank János Perlasz (Oroszország). — Iszakov Lyubomir Felsőele-mér (Oroszorsz.). — Kadarian-Tisko József Oécska (Oroszország). (Valamennyien a 78. gyalogezredből). — Továbbá: Blazics István Törökbecse (Petropavlosk, akmolinski kerület, Oroszorsz.). — Moldanov Demjén Karlova (Petropavlosk akmolinski kerület, Oroszország). — Sztobjanov Szvetozar Kumán (Petropavlosk akmolinski kerület, Oroszország.) (Valamennyien a 70-ik gyalogezredből).

Agyonvert földműves. Véres gyilkosság történt Csebe községben. Dumitrie Vikentie 63 éves román földmivest házának udvarán hatalmas vértócsában találták meg. Az elvetemült gyilkos vadállatias kegyetlenség-gel több baltaütéssel tette el láb alól áldozatát. A községi elöljáróság azonnal elrendelte a legszélesebb körű vizsgálatot. A csendőrség a gyilkost még eddig nem tudta kézrekeríteni. A gyanu Dumitrie lakótársára irányul. A két la-

kótárs a gyilkosságot megelőző estén összeveszett és azt hiszik, hogy a lakótárs boszútalanul elűnt az egész környék csendőrsége nyomozza.

Az anyakönyvi hivatalból. A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban a lefolyt héten a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Kovács József rk. cipész és Frank Terézia rk. Nikolajev Bozsídár gk. cipész és Fazekas Anne.

Születések: Szarka Béla rk. máv. rak-tárnok leány, Huczki János ág. h. ev. kovács fiú, Keller Antal rk. harisnyakötő fiú.

Halálozások: Ispánovics Gizella rk. tüdőlob. Schiffer Manó izr. 55. éves gazdatiszt cukros hűgyér. Herman Antal rk. 61. éves nap-számos szivbaj. Zaga Kozma gk. 65 éves föld-műves tüdőlob. Kirtyanovics Miklósné gk. 29 éves tüdővész. Sztobjakovics Károly gk. 16 éves kereskedőtanonc tüdővész. Özv. Bahnmüller Györgyné rk. 72 éves szivbaj. Gojtkov Miklós rk. 4 éves difteria. Maresity Tivadarné gk. 25 éves szivhűdés. Peity Imre gk. 62 éves föld-műves szövetközi májlob. Farkas Gabriella rk. 11 hónapos ránggöres. Trener István izr. 19 hónapos bélhurut. Braun Mór izr. 83 éves gabonakereskedő bélhurut. Prvin Jakab gk. 66 éves szivhűdés. Rosenberg Salamon izr. 52 éves ügynök öngyilkosság. Dimity Szlavko gk. 14 éves zuzott seb az alsó végtagon. Dába István gk. 70 éves földműves ütőeremeszesedés. Jan-kahidász Dusan gk. 20 éves földműves (gyilkosság) lövés a hasba.

Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára! Hadségélyező Hivatal főpénztára, Képviselőház.

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és közkönyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 3 órától este 10-ig. Könyvtárra vasárnap szerda, péntek délután 5-7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtészi épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlése” nagybecskereki fiókjá minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogadják el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 2-5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközöltetnek.

Színház.

Mágnás Miska. Szombaton este mutatta be Balla színtársulata Szirmai Albert operettjét a Mágnás Miskát. A szöveg egy cseppet sem szerencsés s durva, ötletlen karrikaturája a mágnásvilágnak, amelyre igazán csodálatos volt muzsikát írni s hozzá jó muzsikát. Mert a muzsika határozottan jó s Szirmai, aki eddig csak kabaré muzsikát írt, dallamos, kedves zenét nyújt, egyes részleteiben pedig nagyobb stílus is megnyilvánul. Igen szépek a fináléi is. Az előadás jó volt s a címszerepben Pataki Ferenc pazar humoru, ötletes figurát nyújtott. Hasonlóképpen jó volt Budai Ilonka is Marcsa szerepében és a közönség zajos tapsokkal honorálta mindkettőjük játékát és táncait. Korda Sándor mint Baracs, Kelen Rózi pedig mint Rolla szép énekszámakkal arattak sikert. Jó volt Nyárai is. A zene szépségeit a katonazenekar Obruša Rudolf karnagy vezetésével mindenben érvényesítette. A darabot vasárnap este megismételték.

Vasárnap délután a Grün Lilit adták, a melyben ismét zajos tetszést aratott Csáky Margit és Pataki Ferenc, valamint Korda Sándor, Rásó Ida és Nyárai.

Könyveket a harcérre! Küldjünk könyveket és folyóiratokat a harcérre. A könyveket és folyóiratokat a Torontál-megyei Közművelődési Egyesület készségegel továbbítja.

Tamisász szabályozó és belvizvezető társulat.
353—1916. szám. 1203—1.

Meghívó

A Tamisász szabályozó és belvizvezető társulatnak Párdányban a társulat hivatalos helyiségében 1916. évi szeptember hó 28-án délután 11 órakor megtartandó

évi rendes közgyűlésére.

Tárgy:

1. Igazgató-főmérnök 1915. évre vonatkozó jelentése a társulat állapotáról.
2. A társulat 1915. évi számadásának és számvizsgáló bizottság jelentéseinek bemutatása és tárgyalása.
3. A társulat 1917. évre vonatkozó költség-előirányzatának megállapítása.
4. Igazgató bejelentése a jegyzett hadikölesőről.
5. 1. Számvizsgáló bizottsági tag választása. Párdány, 1916. szeptember hó 7.

Jenovay Zoltán
társulati elnök.

Az alapszabályok 8-ik §-ának rendelkezése szerint megkeresem a községi előljáróságokat, hogy erről a községbeli érdekelteket a szokott módon azon megjegyzéssel értesíteni sziveskedjék, hogy amennyiben azok az alapszabályoknak hivatkozott §-a értelmében önként nem csaportosulnának, a megtartandó közgyűlésen az illető községi előljáróság által fognak képviseltetni. Megjegyzem, hogy önálló szavazatra csak az van jogosítva, akinek ártérbirtoka 50 kataszteri holdat tesz ki.

A községbeli érdekeltség esetleges csoportosulásáról a választott megbízott vagy megbízottak neveiről, valamint arról, hogy a községbeli érdekeltséget a községi előljáróság fogja-e a társulati alapszabályok 8. §-a értelmében képviselni, — a szavazati lajstromok összeállítására céljából a közgyűlést megelőzőleg legalább is 5 nappal értesítést kérek.

Párdány, 1916. évi szeptember hó 7.

Petrikovits Róbert
igazgató-főmérnök.

Alibunári főszolgabírótól.

2126—1916 sz.

1202—3.2

Pályázati hirdetmény.

A járásom területén levő Iloncz községben elhalálozás folytán megüresedett községi szülész-női állásra pályázatot hirdetek.

Javadalmazás 300 korona évi fizetés s a szülész-női közreműködésért a vármegyei szabályrendeletben megállapított díjak. A községi leg igazolt szegényeknek díjtalan a közreműködés.

A kellőleg felszerelt kérvények f. é. szeptember hó 20 ig hivatalomhoz betérjesztendők, a későbbben érkezett kérvények tekintetbe nem vétetnek.

Alibunár, 1916. évi augusztus 31.

Radonits, főszolgabíró.

Padé község előljárósága.
2538—1916 sz. 1205—3.1

Bérbeadási hirdetmény.

Alulírott községi előljárók közhírré teszik, hogy Padé község a tulajdonát képező nagyvendéglőt folyó évi szeptember hó 17-én d. u. 3 órakor a község tanácstermében tartandó árlejtésen 1917. évi január hó 1-től kezdődőleg 3 évre haszonbérbe kiadja.

Eddigi haszonbérleti 2000 korona bért fizetett.

Közelebbi feltételek a község jegyzőségénél megtekinthetők.

Padé, 1916 szeptember 2-án.

Müller s. k.
h. jegyző.

Radanov s. k.
bíró.

**Ujság- és
nyomtatvány-
makulatura
nagyobb mennyiségben
kapható.**

Cím a kiadóhivatalban.

Nyomdásztanoncul

Legalább két középiskolát jó
eredményrel végzett fiu heti-
fizetéssel azonnal felvétetik

lapunk nyomdájában.

HELYBELI BESZERZÉSI FORRÁSOK.

Biztosítási ügynökségek:

Franz J. L. (Adria) Hunyadi-utca.
Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.
Magy.—Francia bizt. társ. József fkg.-u.
Ifj. Rigó István (Első M. Ált.) Árpád-u. 21.
Steinitzer Géza (Ass. Generali) Hunyadi-u.

Borbély és fodrász:

Ikity Dusán, Hunyadi-utca.
Nagyvinszky Iván, Hunyadi-utca.

Butorgyár:

Bence A. és fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

Özv.Guttman Jakabné és fiai. Kültelek.

Cipőkereskedők:

Kertész A., Iskolaépület.
Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 2.

Divatáruház:

Boskovits S. J., Hunyadi-utca 9.
Bukovác István, Hunyadi-utca.
Mesznik Imre, Pénzügyi palota.

Ékszerészek:

Mesznik R. özvegye, Hunyadi-utca.

Dobozgyár és műkönyvkötészet:

Schneider János, Aradáci-ut.

Drogueria:

Melkuhn Dezső, Hunyadi-utca.

Fényképész:

Oroszy Lajos, Korona-utca.

Férfiszabók:

Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.
Kocsis E., Erzsébet-hídon túl, Ambrózy
szappangyár épületében.

Gépjavitó műhely:

Bürger és Grünwald, Temesvári-u.

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Nagybecskerekén.

Gőzfűrés:

Engel Sámuel, Eötvös-utca.
Kereskedelmi részv.-társ. Eötvös-u.

Gyógyszertárak:

Kollarich Gábor, Melencei-utca.
Vági Sándor, szerb egyházpalota.

Háló, kötéláru kereskedés:

Konkoly Róza I. és Testvérei, József fő-
herceg-utca 5.

Kávéház:

Sólyom György, Klub-kávéház.

Kézműáru-, rövidáruüzlet:

Benó Testvérek, Hunyadi-utca.
Eisenstädter S. és társai, Hunyadi-utca.
Freund S. és fiai, Hunyadi-utca.
Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.

Könyv-, zenemű- és papírkereskedés:

Almásy Elek, Hunyadi-utca.
Mangold Lipót, Hunyadi-utca.

Könyvkötészet:

Schneider Lajos, Megyeház-utca (Pest-
szállodával szemben).

Kőművesek:

Hoff N. és társa.

Lakatosműhely:

Engel Ádám, Megyeház-utca.

Lisztkereskedés:

Klein Mór, Hunyadi-u.

Női kalap- és kézimunkaüzlet:

Tolvay Józsefné, Hunyadi-utca.

Ruhakereskedés:

Felsenstein Ferenc, Hunyadi-utca.
Goldschmidt Lipót, Hunyadi-utca.

Sirkóráktár és szobrászterem:

Tunner Alajos, Szerbtemplom-utca.

Szállító-cég:

Perl Mór, szerb egyházpalota.

Szállodák:

Beneth nagyszálloda, Ferenc József-tér.
Korona-szálloda, Erzsébet-tér.
„Pest városához“ c. szálloda, Megyeház-u.

Szeszgyár:

Lukács és Társa, Kültelek.
Schwirtlich Alajos, Aradáci-utca.

Téglagyár:

Klein Bernát.

Temetkezési intézet:

Bence A. és Fia.

Tüzifa-, épületfakereskedés:

Annau örökösök, Korona-utca.
Kurländer Imre, Aradáci-ut 1.

Urdivatáruház:

Liptay Dezső, Hunyadi-utca

Vaskereskedés:

Boleszny Antal, Hunyadi-utca.
Berényi Bódog, Hunyadi-utca.
Daun Gyula, Hunyadi-utca.

Vendéglő, étterem:

Kovács János, vasuti vendéglő.
Magyar Király söresarnok.
Marcoin Jenő, Kaszinó-vendéglő.
Rémshg Mátyás, Otthon-söresarnok.
Tóth és Norizzán, a nagyhíd mellett.

Virágkereskedés és kertészet:

Oláh Gábor, Bajza-u.

Kiadó: Pleitz Fer. Pál.